

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

12 Maj 2014

Original: engelska

Kommittén för rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Sammanfattande slutsatser avseende Sveriges första rapport*

I. Inledning

1. Kommittén behandlade Sveriges första rapport (CRPD/C/SWE/1) vid sitt 123:e och 124:e möte, som ägde rum den 31 mars och den 1 april 2014, och antog följande sammanfattande kommentarer vid sitt 140:e möte, som ägde rum den 11 april 2014.
2. Kommittén välkomnar Sveriges första rapport, som upprättats i enlighet med kommitténs riktlinjer för rapportering, och tackar konventionsstaten för de skriftliga svaren (CRPD/C/SWE/Q/1/Add.1) på kommitténs frågor.
3. Kommittén värdesätter den fruktbara dialogen med konventionsstatens delegation och uttrycker sin uppskattning över konventionsstatens starka delegation som bestod av många företrädare för berörda departement i Regeringskansliet.

II. Positiva aspekter

4. Kommittén berömmar Sverige för de resultat som har uppnåtts på ett antal områden. Kommittén noterar att det svenska teckenspråket enligt språklagen är likvärdigt med de fem nationella minoritetsspråken, och välkomnar detta viktiga steg. Kommittén berömmar Sverige för dess inkluderande utbildningssystem där 1,5 procent av barnen får sin undervisning utanför ordinarie grundskola, något som familjerna fattar beslut om på egen hand. Förutom den nya skollagen som började tillämpas 2011 infördes en rätt att överklaga beslut om särskilt stöd till Skolväsendets överklagandenämnd, vilket är en förbättring när det gäller utvidgningen av rättsskyddet. Kommittén noterar också den nya lagstiftningen som klassificerar bristande tillgänglighet som en form av diskriminering. Kommittén berömmar Sverige för dess valsystem som säkerställer sekretessen för den som röstar och för den nya lagstiftningen som träder i kraft 2015, som innebär att valsystemet ger fler möjligheter och blir mer flexibelt till stöd för väljare med funktionsnedsättning. Kommittén berömmar också Sverige för förberedelserna inför och planerna på att genomföra helt tillgänglig e-röstning vid valen 2018, vilket delegationen har informerat om. Det är glädjande att konventionsstaten fört in ett funktionshinderspolitiskt perspektiv i det internationella samarbetet, och finansierat deltagandet av representanter för funktionshindersrörelsen både vid det senaste statspartsmötet om konventionen i FN och

* antagna av kommittén vid sin elfte session (31 mars–11 april 2014).

vid högnivåmötet i generalförsamlingen om funktionshinder och utvecklingspolitik. Kommittén noterar också att 22 myndigheter fått i uppdrag att genomföra konventionen inom sina respektive verksamhetsområden och att årligen följa utvecklingen. Handisam samordnar detta arbete. Dessutom säkerställer Sverige att alla personer med funktionsnedsättning har rätt att rösta och bli valda, även personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med utvecklingsstörning.

III. Viktigaste problemområden och rekommendationer

A. Allmänna principer och skyldigheter (art. 1–4)

5. Kommittén uttrycker oro över att systemet med indikatorer för uppföljning av konventionen som konventionsstaten inrättat endast är baserat på områden som strikt relaterar till funktionshinderspolitiken och inte omfattar hela bredden av konventionens alla rättighetsområden samt att det saknas indikatorer. Det är också oroväckande att detta rapporteringssystem bygger på frivillighet på kommunal nivå, trots att konventionsstaten inte gjort något sådant förbehåll när konventionen ratificerades.

6. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten ser över systemet med indikatorer för att säkerställa att det omfattar konventionens alla områden och utformar åtgärder för att förmå kommunerna att följa upp dess genomförande.

7. Kommittén uttrycker oro över att konventionen inte har införlivats i svensk lagstiftning och att tolkningen av den därmed överläts till myndigheter och domstolar. Konventionens artiklar kan alltså inte tjäna som vägledning för domstolens avgöranden eftersom de inte uttryckligen skrivits om till text i nationell lagstiftning. Det finns en allvarlig skillnad mellan konventionsstatens politik och kommunernas politik när det gäller att genomföra konventionen. Denna oro har också tagits upp i den officiella kommunikationen mellan konventionsstaten och kommittén med avseende på det enskilda klagomålet No 3/2011 H.M. v Sweden.

8. Kommittén yrkar på att konventionsstaten ska säkerställa att konventionen inkorporeras på riktigt sätt till svensk rätt så att den kan bli tillämplig som svensk lag.

B. Särskilda rättigheter (art. 5–30)

Jämlikhet och icke-diskriminering (art. 5)

9. Kommittén uttrycker oro över att det nya lagförslaget, som klassificerar bristande tillgänglighet som en form av diskriminering, undantar företag som har färre än 10 anställda. Kommittén uttrycker oro över att principen underlåtenhet att göra skälig anpassning inte har en allmän tillämpning i den svenska statens rättsliga ramverk och att myndigheter på olika nivåer i förvaltningen inte är bundna av denna lagstadgade skyldighet.

10. Kommittén yrkar på att konventionsstaten ser över lagförslaget så att det överensstämmer till fullo med bestämmelserna i artikel 5 i konventionen. Kommittén yrkar också på att konventionsstaten vidtar alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att skälig anpassning föreskrivs i hela samhället, såväl i offentliga som yrkesmässiga sammanhang, utan undantag och i överensstämmelse med principen om lika möjligheter för alla. Kommittén

yrkar vidare på att konventionsstaten antar en juridisk definition av skälig anpassning och införlivar den i alla relevanta författningar så att den kan tillämpas i alla delar av förvaltningen, inklusive den rättsliga och den administrativa.

11. Kommittén uttrycker oro över de system som hanterar flerfaldig diskriminering, till exempel funktionsnedsättning kombinerat med kön eller etnicitet och anser att de behöver utvecklas mer.

12. **Kommittén rekommenderar att konventionsstaten undersöker om den struktur som för närvarande används för att hantera situationer av flerfaldig diskriminering är lämplig.**

Kvinnor med funktionsnedsättning (art. 6)

13. Kommittén uttrycker oro över att det finns begränsad kunskap om att kvinnor med funktionsnedsättning diskrimineras på grund av sitt kön, och i vilken utsträckning kvinnor och flickor med funktionsnedsättning diskrimineras jämfört med män och pojkar. Det är också bekymmersamt att studier, politik och handlingsplaner som rör personer med funktionsnedsättning saknar ett genusperspektiv.

14. **Kommittén rekommenderar att konventionsstaten säkerställer att ett genus- och funktionshindersperspektiv genomsyrar lagstiftning, politik, undersökningar och planer samt aktiviteter för tillämpning, utvärdering och övervakning samt tjänster. Vidare rekommenderas att konventionsstaten vidtar effektiva och särskilda åtgärder för att förhindra flerfaldiga former av diskriminering av kvinnor och flickor med funktionsnedsättning.**

Barn med funktionsnedsättning (art. 7)

15. Kommittén uttrycker oro över rapporter som pekar på att barn med funktionsnedsättning utsätts för mer våld än andra barn, och att det finns en bristande medvetenhet hos personer som arbetar med barn.

16. **Kommittén rekommenderar konventionsstaten att utveckla forskning och insamling av uppgifter och statistik om våld mot barn med funktionsnedsättning. Konventionsstaten rekommenderas vidare att förstärka sina strategier och initiativ för upplysning och utbildning av föräldrar och personal som arbetar med barn samt att öka medvetenheten hos allmänheten.**

17. Kommittén uttrycker oro över rapporter som påvisar hög förekomst av psykisk ohälsa, psykosociala problem och sjukdomar bland ungdomar, att elevhälsan har för lite resurser, samt att det tar lång tid att få tillgång till skolans psykologer och att få psykosocialt stöd.

18. **Kommittén rekommenderar att konventionsstaten avsätter mer resurser till elevhälsan för att säkerställa att barn har tillgång till och får lämpligt stöd vid psykosocial och psykisk ohälsa samt lämplig psykiatrisk vård inom rimlig tid.**

19. Kommittén uttrycker oro över att barn med funktionsnedsättning inte är regelmässigt delaktiga i beslut som rör deras liv och att de saknar möjligheter att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem.

20. **Kommittén rekommenderar att konventionsstaten säkerställer skyddsåtgärder och vidtar ytterligare åtgärder för att barn med funktionsnedsättning ska ha rätt att komma till tals i alla frågor som rör dem.**

Öka medvetenheten om situationen för personer med funktionsnedsättning (art. 8)

21. Kommittén uttrycker oro över allmänhetens bristande kunskaper om olika funktionsnedsättningar, relevanta faktorer och behov av skälig anpassning som avser funktionsnedsättningar, i synnerhet inom utbildningssystemet och hos beslutsfattare.

22. **Kommittén uppmanar konventionsstaten att utarbeta en strategi för att öka allmänhetens kunskap om olika funktionsnedsättningar och att förstärka såväl en positiv som en informativ bild av män och kvinnor med funktionsnedsättning som värdiga, oberoende och kapabla individer som har alla de mänskliga rättigheter som erkänns i konventionen i syfte att undanröja sociala och kulturella hinder som diskriminerar i det offentliga livet. Kommittén rekommenderar vidare att särskilda program inrättas, i samråd med organisationer för personer med funktionsnedsättning, för att öka medvetenheten hos anställda i offentlig sektor.**

23. Kommittén uttrycker oro över bristen på främjande av innehållet i konventionen till offentliganställda och privata aktörer. Framför allt gäller detta de nya begrepp som har införlivats i systemet för mänskliga rättigheter som skälig anpassning och diskriminering på grund av funktionsnedsättning.

24. **Kommittén rekommenderar konventionsstaten att genomföra återkommande, regelbundna och kontinuerliga nationella kampanjer och andra utbildningsinsatser som riktar sig till offentliganställda och privata aktörer för att göra det möjligt för dem att sätta sig in i det allmänna och specifika i konventionens innehåll, som nyligen införlivats i regelverket för mänskliga rättigheter.**

Tillgänglighet (art. 9)

25. Kommittén uttrycker oro över att regler som gäller tillgänglighet i byggnader inte följs, och noterar att offentlig upphandling inte används för att till fullo främja tillgänglighet.

26. **Kommittén rekommenderar att konventionsstaten säkerställer att kommuner och lokala myndigheter uppmärksammar principen om tillgänglighet i syfte att anpassa relevanta lokala och regionala regelverk, t.ex. byggregler och lokala byggnadsordningar i enlighet med artikel 9. Kommittén rekommenderar vidare att kommunerna och de lokala myndigheterna har nödvändiga medel och vägledning för att följa upp, utvärdera och säkra full tillgänglighet till byggnader samt att behoven av skälig anpassning för personer med funktionsnedsättning på lämpligt sätt integreras i den kommunala planeringen. Kommittén rekommenderar konventionsstaten vidare att krav på tillgänglighet inkluderas systematiskt i alla avtal om offentliga upphandlingar.**

27. Kommittén uttrycker oro över att offentligt material som publiceras av stat, regioner, landsting och kommuner sällan publiceras i tillgängligt format, inklusive nya lagar och andra författningar.

28. Kommittén uppmanar konventionsstaten att komplettera regelverket om den offentliga sektorns ansvar att tillhandahålla sin information och kommunikation i tillgängliga format.

Rätten till liv (art. 10)

29. Kommittén är djupt oroad över det höga och ökande antalet självmord bland personer med funktionsnedsättning, inklusive pojkar och flickor i konventionsstaten.

30. Kommittén yrkar på att konventionsstaten vidtar alla nödvändiga åtgärder för att förhindra, identifiera och hantera risksituationer för självmord hos personer med funktionsnedsättning, inklusive pojkar och flickor.

Risksituationer och humanitära nödlägen (art. 11)

31. Kommittén uttrycker oro över bristen på information om konventionsstatens insatser för att minska risker och dess beredskap för att ge personer med funktionsnedsättning det stöd som behövs i händelse av katastrof.

32. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten åtar sig att säkerställa att åtgärder för förebyggande av risker vid katastrofer är fullt tillgängliga och inkluderande för personer med funktionsnedsättning, och att vidta åtgärder för att säkerställa sin beredskap för att ge personer med funktionsnedsättning det stöd som krävs i händelse av en katastrof.

Likhet inför lagen (art. 12)

33. Även om omyndighetsförklaring är helt avskaffad uttrycker kommittén oro över att förvaltarskap är en form av ställföreträdande beslutsfattande.

34. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten vidtar omedelbara åtgärder för att ersätta ställföreträdande beslutsfattande med stödjande beslutsfattande och att den erbjuder ett brett utbud av åtgärder som tar hänsyn till och respekterar personens självbestämmanderätt, vilja och önskemål och till fullo överensstämmer med artikel 12 i konventionen, med beaktande av den enskildes rätt att efter egen förmåga själv kunna ge och ta tillbaka sitt samtycke till medicinsk behandling, få tillgång till rättssystemet, rösta, gifta sig och arbeta.

Frihet och personlig säkerhet (art. 14)

35. Kommittén uttrycker oro över att svensk lag tillåter att en person blir intagen mot sin vilja på en sjukvårdsinrättning om vederbörande har en psykosocial funktionsnedsättning och anses utgöra en fara för sig själv eller andra. Kommittén är vidare oroad över att lagen även tillåter psykiatrisk tvångsvård på eller utanför sjukvårdsinrättningar.

36. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten vidtar alla omedelbart nödvändiga lagstiftande, administrativa och rättsliga åtgärder för att säkerställa att ingen hålls kvar mot sin vilja på en sjukvårdsinrättning på

grundval av faktisk eller upplevd funktionsnedsättning. Kommittén rekommenderar också att konventionsstaten säkerställer att all psykiatrisk vård förutsätter att den berörda personen lämnar ett fritt och informerat samtycke till detta. Kommittén rekommenderar konventionsstaten att avsätta mer ekonomiska resurser till personer med intellektuella och psykosociala funktionsnedsättningar, som är i behov av mycket stöd, för att säkerställa att det finns tillräckligt med resurser inom öppenvården till stöd för att personer med funktionsnedsättning.

Rätt att inte utsättas för tortyr eller grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (art. 15)

37. Kommittén är djupt oroad över det rapporterade antalet fall som rör användning av elbehandling och att det är möjligt att använda detta som tvångsvård. Kommittén är också oroad över rapporterna om att dessa behandlingar oftare utförs på kvinnor.

38. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten avskaffar användningen av metoder för behandling av personer med psykosocial funktionsnedsättning på sjukvårdsinrättningar om samtycke saknas. Kommittén rekommenderar vidare konventionsstaten att tillhandahålla utbildning till medicinska yrkesgrupper och personal inom vården och andra liknande inrättningar om förhindrande av tortyr, grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, i enlighet med konventionen.

39. Kommittén uttrycker oro över de metoder som används vid tvångsvård eller ofrivillig behandling av pojkar och flickor med funktionsnedsättning i psykiatriska vårdmiljöer, i synnerhet användningen av remmar och bälten samt användningen av avskiljning som Barnombudsmannen rapporterat om.

40. Kommittén yrkar på att konventionsstaten följer Barnombudsmannens rekommendationer när det gäller pojkar och flickor med funktionsnedsättning.

Rätt att inte utsättas för utnyttjande, våld eller övergrepp (art. 16)

41. Kommittén är oroad över rapporter som visar graden av våld som kvinnor med funktionsnedsättning utsätts för, och över den låga andelen skyddade boenden som är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

42. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten säkerställer att våld och övergrepp mot flickor och pojkar samt kvinnor med funktionsnedsättning identifieras och att det stöd som fordras finns tillgängligt och att frågan bör tas upp i utbildningar på nationell nivå för personer som arbetar inom hälso- och sjukvård, skola, polis och rättsväsende.

Rätt att leva självständigt och att delta i samhället (art. 19)

43. Kommittén uttrycker oro över att den statligt finansierade personliga assistansen har dragits in för ett antal personer sedan 2010 på grund av en ändrad tolkning av "grundläggande behov" och "andra personliga behov", och att personer som fortfarande får assistans drabbats av kraftiga minskningar utan kända eller till synes motiverade skäl. Kommittén är vidare oroad över det rapporterade antalet beslutade insatser enligt den svenska lagen om stöd och service som inte verkställs.

44. **Kommittén rekommenderar att konventionsstaten säkerställer att program för personlig assistans ger tillräckligt och rättvist ekonomiskt stöd för att säkerställa att en person kan leva ett självständigt liv i samhället.**

Respekt för hem och familj (art. 23)

45. Kommittén är oroad över att socialtjänsten, på begäran av ursprungsländerna, kan neka familjer internationell adoption om den ena partnern har en funktionsnedsättning, och att familjer med funktionsnedsättning utsätts för ytterligare utredningar i det svenska adoptionssystemet genom att lokala myndigheter och socialtjänsten bedömer deras förmåga till föräldraskap.

46. **Kommittén rekommenderar konventionsstaten att säkerställa förbud mot diskriminering på grund av funktionsnedsättning i adoptionsärenden.**

Utbildning (art. 24)

47. Kommittén uttrycker oro över rapporter om att skolor kan vägra att ta emot vissa elever med funktionsnedsättning med hänvisning till organisatoriska och ekonomiska svårigheter. Kommittén uttrycker vidare oro över de rapporter som pekar på att vissa barn med behov av omfattande stöd inte kan gå i skolan på grund av brist på stöd.

48. **Kommittén yrkar på att konventionsstaten garanterar inkludering av alla barn med funktionsnedsättning i det ordinarie utbildningssystemet och säkerställer att de får det stöd som krävs.**

Arbete och sysselsättning (art. 27)

49. Kommittén är oroad över att utvecklingen när det gäller sysselsättning för personer med funktionsnedsättning är kontroversiell. Den senaste utvecklingen är oklar men överlag är den totala arbetslösheten för personer med funktionsnedsättning högre än för befolkningen i övrigt. Även om det finns lovande resultat när det gäller stöd för personliga biträden och det stöd som Arbetsförmedlingen ger, så är den 100-procentiga ökningen av antalet registrerade arbetslösa med funktionsnedsättning sedan 2008 på grund av förändringar i socialförsäkringssystemet mycket oroväckande. Kommittén är också oroad över att det fortfarande finns en betydande skillnad mellan könen när det gäller sysselsättning och inkomster för kvinnor med funktionsnedsättning jämfört med män med funktionsnedsättning.

50. **Kommittén rekommenderar att konventionsstaten vidtar åtgärder för att förbättra möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att få arbete på grundval av *Funkautredningens* rapport. Kommittén föreslår vidare att konventionsstaten ökar stödåtgärder som till exempel personliga biträden i arbetslivet, arbetshjälpmiddel, sänkta sociala avgifter, ekonomiskt stöd till arbetsgivare, rehabilitering och yrkesutbildning samt vidtar åtgärder för att minska sysselsättnings- och löneskillnaderna mellan könen. Kommittén rekommenderar konventionsstaten att bedöma effekten av att termen ”personer med nedsatt arbetsförmåga eller begränsningar” används på arbetsmarknaden med hänvisning till personer med funktionsnedsättning och att ändra denna i enlighet med principen om icke-diskriminering.**

Deltagande i det politiska och offentliga livet (art. 29)

51. Kommittén är oroad över bristen på information om tillgänglighet och anpassning för personer med funktionsnedsättning under valrörelsen, för att stödja rätten att rösta, och över det låga antalet personer med funktionsnedsättning som kandiderar till eller innehar offentliga ämbeten.

52. **Kommittén rekommenderar konventionsstaten att säkerställa att utbildning till väljare genom massmedier görs tillgängligt, att valinformation erbjuds i tillgängliga format för personer med funktionsnedsättning att valkampanjer görs fullt tillgängliga, att det finns stöd vid vallokaler och att de mekanismer som inrättas för att underlätta stödet till väljare utvecklas i nära samråd med organisationer för personer med funktionsnedsättning så att deras behov blir tillgodosedda samt att röstmottagare vid vallokalerna är utbildade för att hjälpa väljarna. Kommittén rekommenderar även konventionsstaten att säkerställa att alla personer med funktionsnedsättning som väljs till ett offentligt förtroendeuppdrag får allt stöd som krävs, inklusive personliga assistenter.**

Deltagande i kulturliv, rekreation, fritidsverksamhet och idrott (art. 30)

53. Kommittén uttrycker oro över att konventionsstaten inte har undertecknat eller ratificerat Marrakeshfördraget för att underlätta tillgången till publicerat material för personer som är blinda, synskadade eller har andra lässvårigheter vilket ger tillgång till publicerat material för blinda, personer med synskada och andra som har svårt att ta till sig tryckt material.

54. **Kommittén uppmanar konventionsstaten att vidta alla lämpliga åtgärder för att underteckna, ratificera och genomföra Marrakechfördraget så snart som möjligt.**

C. Särskilda skyldigheter (art. 31–33)**Insamling av statistik och information (art. 31)**

55. Kommittén beklagar den bristande tillgången till information uppdelad på personer med funktionsnedsättning. Kommittén påminner om att sådan information är nödvändig för att förstå situationen för vissa grupper av personer med funktionsnedsättning i konventionsstaten som kan vara utsatta för olika grad av sårbarhet, för att utforma lagar, politik och program som är anpassade till deras situation och för att bedöma genomförandet av konventionen.

56. **Kommittén rekommenderar att konventionsstaten systematiserar insamling, analys och spridning av uppgifter, uppdelade efter kön, ålder och funktionsnedsättning, förbättrar kunskapen i detta avseende och utvecklar indikatorer som tar hänsyn till kön till stöd för utveckling av lagstiftning, beslutsfattande och förstärkning av institutioner för övervakning av och rapportering om framsteg i fråga om genomförandet av de olika bestämmelserna i konventionen.**

57. Kommittén uttrycker oro över bristen på uppgifter och information om frågor som påverkar flickor, pojkar och kvinnor med funktionsnedsättning, inbegripet personer som tillhör urfolksgrupper.

58. **Kommittén rekommenderar att konventionsstaten systematiskt samlar in, analyserar och sprider uppgifter och information om flickor, pojkar och kvinnor med funktionsnedsättning, inklusive personer som tillhör urfolksgrupper.**

Internationellt samarbete (art. 32)

59. Kommittén lovordar konventionsstaten för att ha antagit både ett integrerande förhållningssätt och en tvåspårsstrategi¹ till inkludering av funktionsnedsättning i det internationella utvecklingsarbetet.

60. **Kommittén rekommenderar att konventionsstaten delar med sig av sina goda exempel till medlemsstater, FN-organ och andra berörda parter. Dessutom förordar kommittén att ett rättighetsperspektiv för personer med funktionsnedsättning ska ingå i det framtida ramverket för utveckling efter 2015.**

Nationellt genomförande och övervakning (art. 33)

61. Kommittén uttrycker oro över att konventionsstaten ännu inte infört en oberoende mekanism baserad på principerna om status och funktion för nationella institutioner med uppgift att skydda och främja de mänskliga rättigheterna (Parisprinciperna) för att övervaka genomförandet av konventionen. Kommittén uttrycker vidare oro över att samordningsansvaret vilar på Socialdepartementet i stället för på det departement som ansvarar för mänskliga rättigheter och diskriminering.

62. **Kommittén rekommenderar att konventionsstaten inrättar en oberoende övervakningsmekanism i enlighet med Parisprinciperna som effektivt fullgör skyldigheten enligt konventionen.**

Uppföljning och spridning

63. Kommittén anmodar konventionsstaten att följa kommitténs rekommendationer. Kommittén rekommenderar konventionsstaten att sprida rekommendationerna för övervägande och åtgärder till regeringsmedlemmar, riksdagsledamöter, tjänstemän inom berörda departement, lokala myndigheter, medlemmar av berörda yrkesgrupper, inom till exempel utbildningsväsende, sjukvård och rättsväsende samt till medier med hjälp av moderna sociala kommunikationsstrategier.

64. Kommittén uppmanar konventionsstaten starkt att involvera organisationer i det civila samhället, i synnerhet organisationer för personer med funktionsnedsättning, i utarbetandet av konventionsstatens andra periodiska rapport.

65. Kommittén anmodar konventionsstaten att sprida dessa sammanfattande slutsatser brett, inklusive till icke-statliga organisationer och organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning, samt till personer med funktionsnedsättning och deras familjer, på nationellt språk och minoritetsspråk,

¹ omfattar dels åtgärder för att integrera funktionshinder i verksamhet, dels särskilt riktade åtgärder för att förbättra situationen för personer med funktionsnedsättning

inklusive teckenspråk, och i tillgängliga format, och att göra dem tillgängliga på regeringens webbplats om mänskliga rättigheter.

Nästa rapport

66. Kommittén anmodar konventionsstaten att lämna in sin kombinerade andra och tredje periodiska rapport senast den 15 januari 2019 och att i samband med detta informera om genomförandet av dessa sammanfattande slutsatser. Kommittén ger också konventionsstaten möjlighet att lämna in ovan nämnda rapporter i enlighet med kommitténs förenklade rapporteringsförfarande, enligt vilket kommittén utarbetar en förteckning över frågor minst ett år före den dag då de kombinerade rapporterna ska lämnas in. Konventionsstatens svar på frågorna i denna förteckning betraktas som konventionsstatens rapport.
